

MOTIVACE JAKO FUNKCE SUBJEKTIVNÍ REALITY

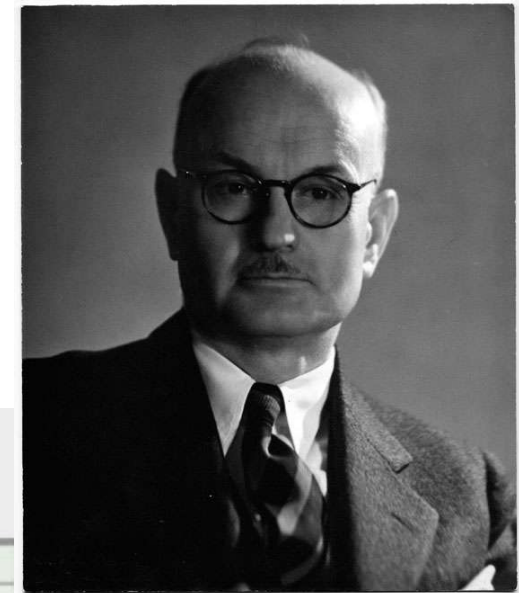
Kognitivní přístup k motivaci chování

A decorative graphic on the left side of the slide. It consists of several vertical lines of varying shades of gray and blue, and a cluster of five circles of different sizes and shades of blue. The largest circle is at the top left, and the others are arranged in a descending pattern towards the bottom left.

OČEKÁVÁNÍ A HODNOTA

ZÁSADNÍ ODKAZ E. C. TOLMANA

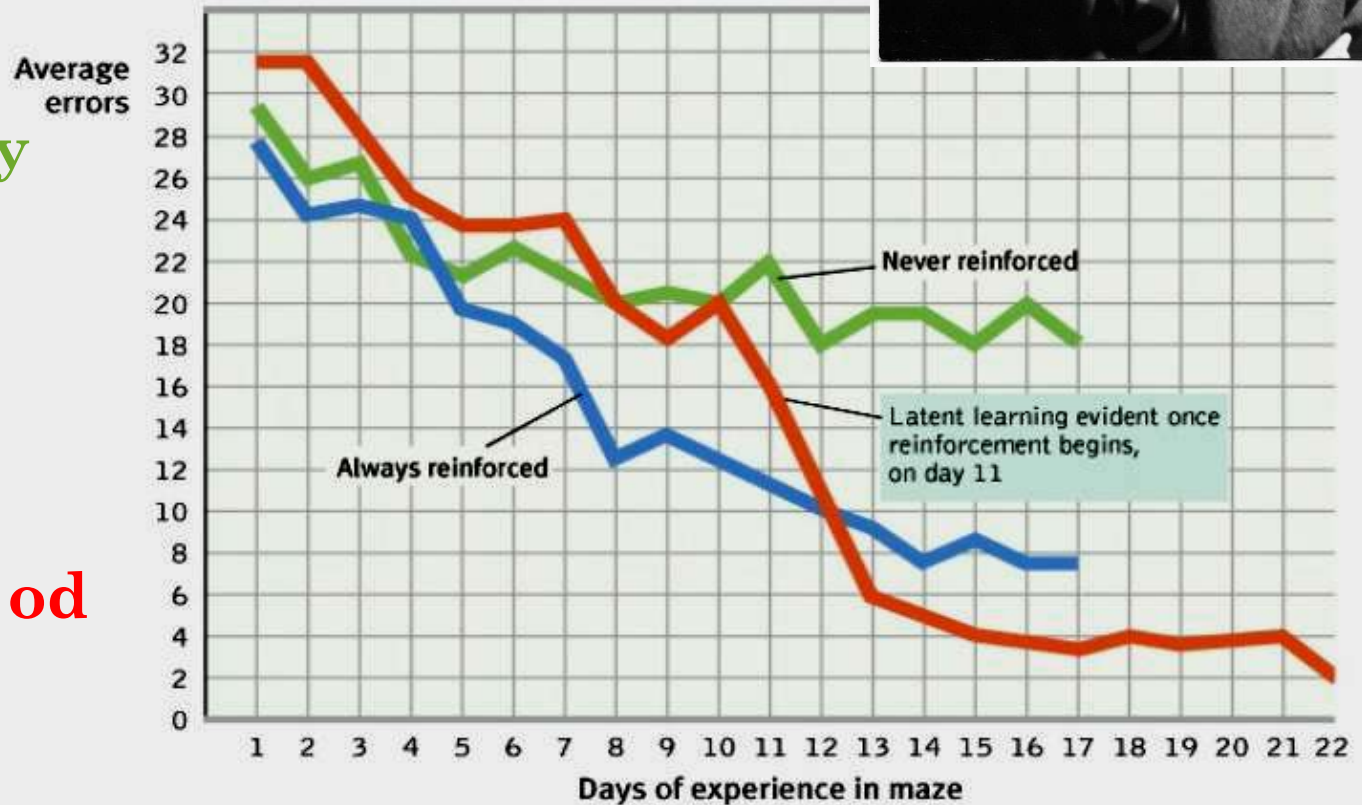
Latentní učení

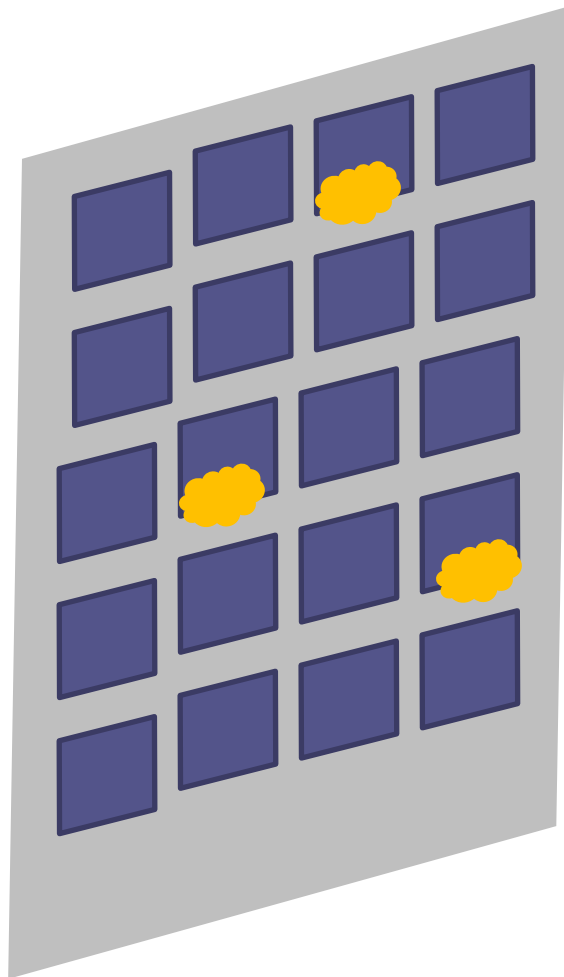
Bez potravy

Potrava
pokaždé

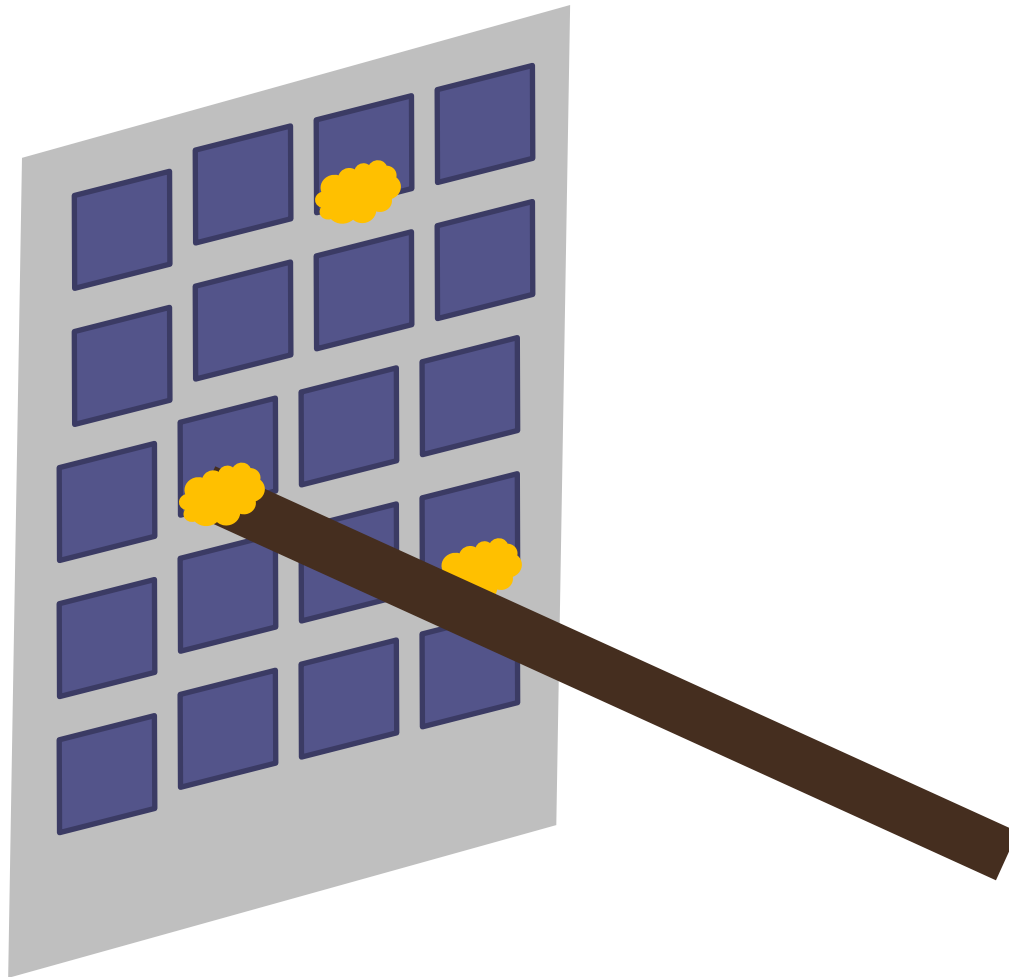
Potrava až od
10. pokusu

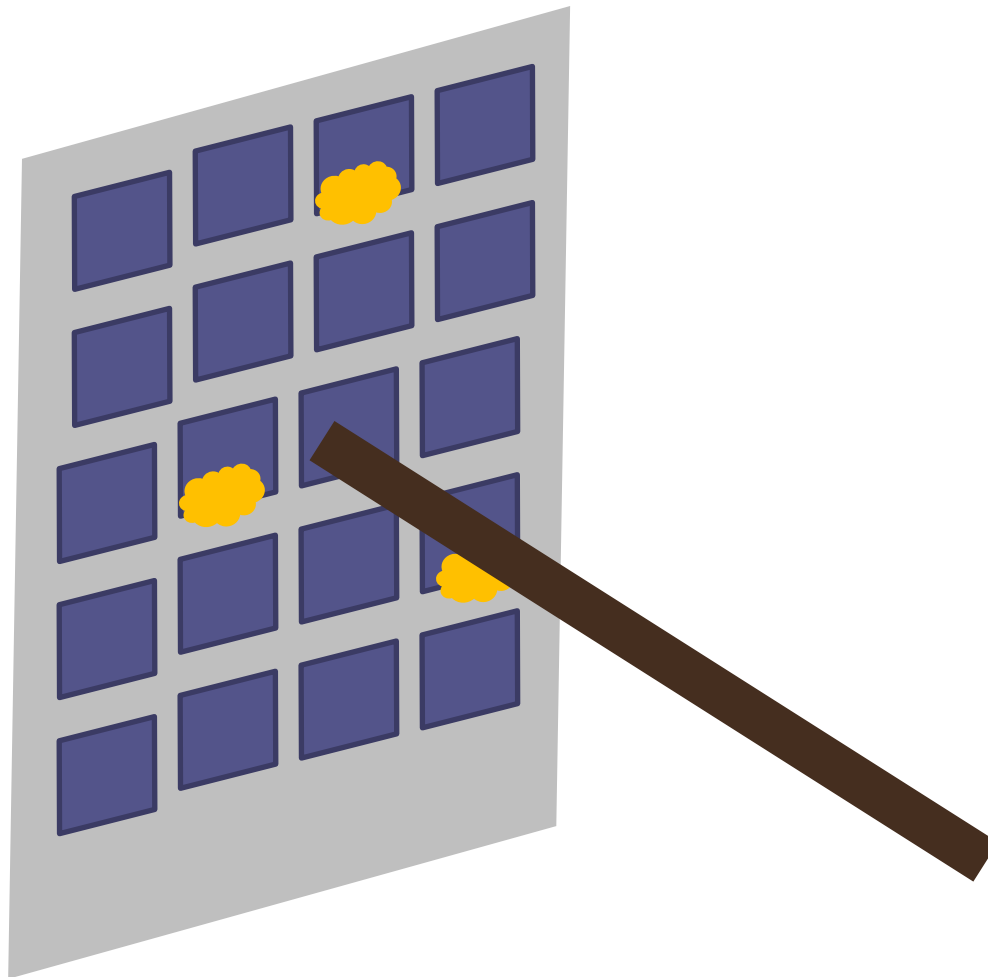
MECHANISTICKÁ VS. KOGNITIVNÍ TEORIE

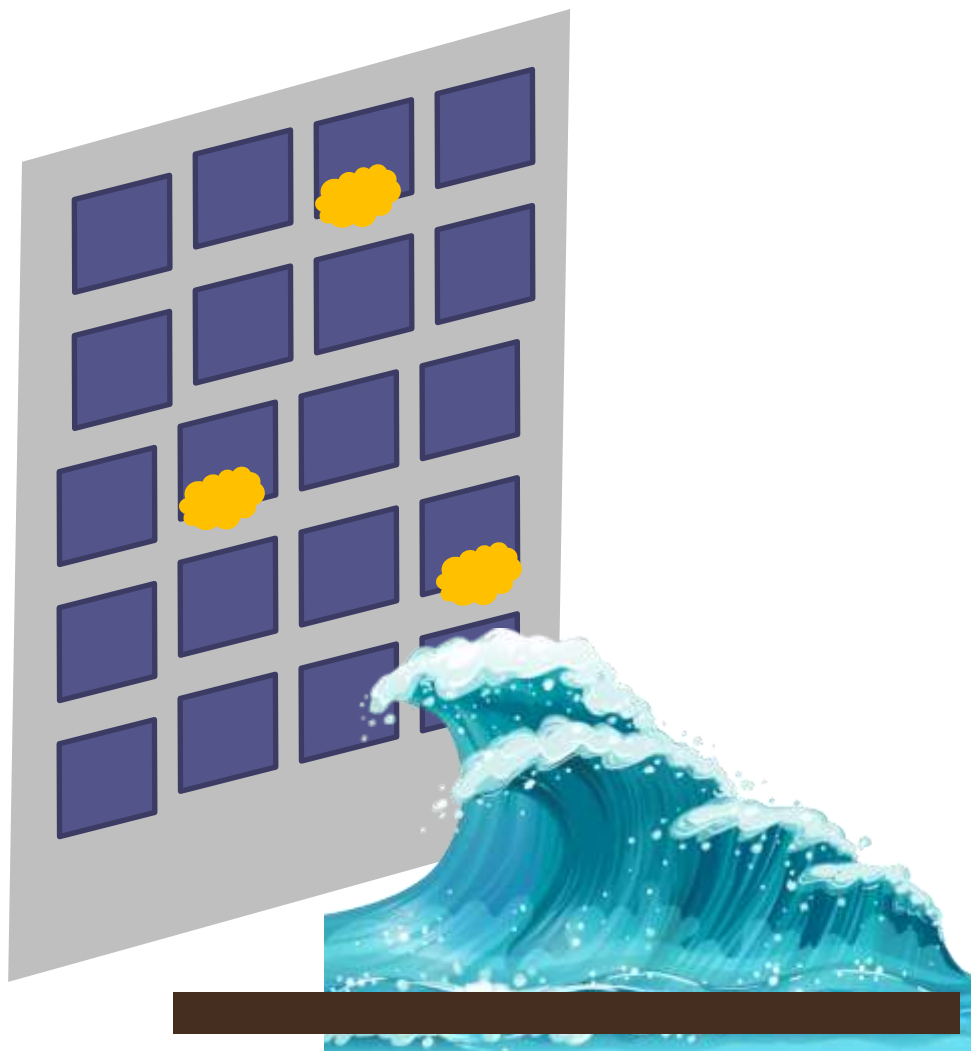
MECHANISTICKÁ VS. KOGNITIVNÍ TEORIE

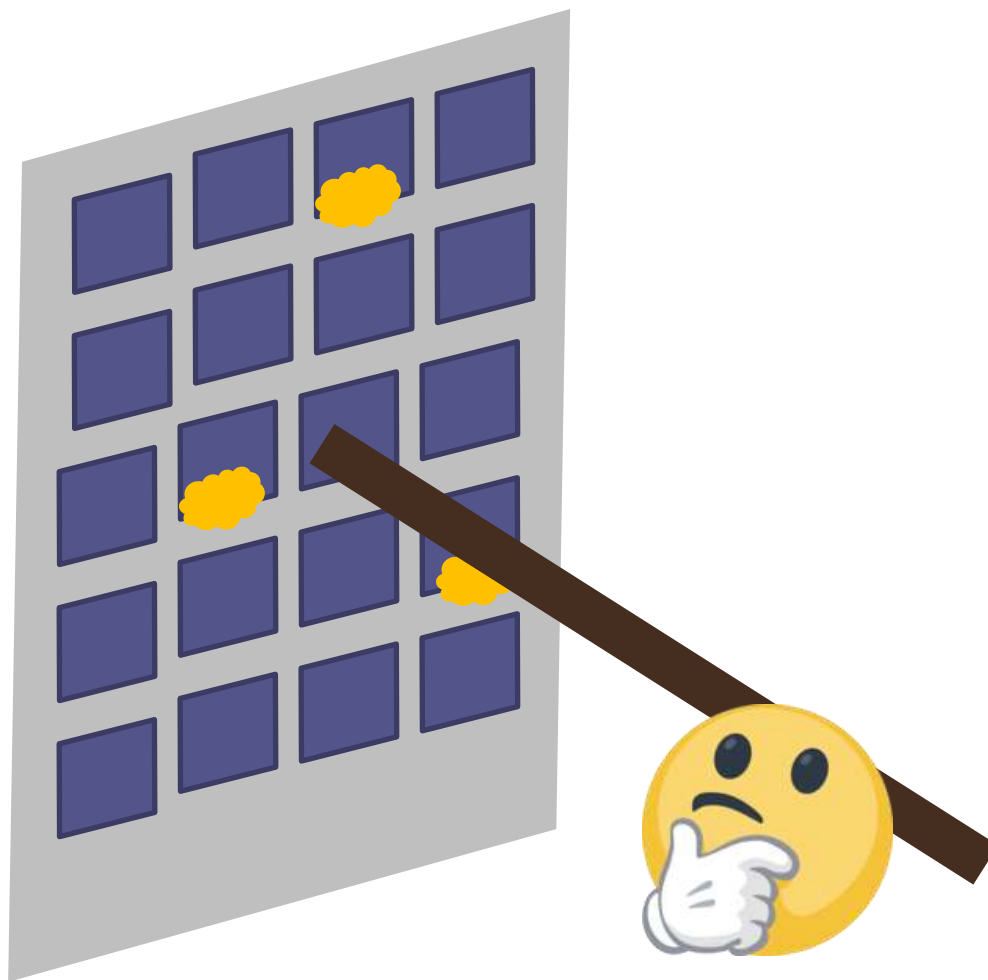
MECHANISTICKÁ VS. KOGNITIVNÍ TEORIE

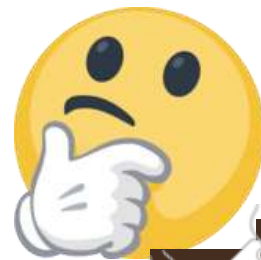
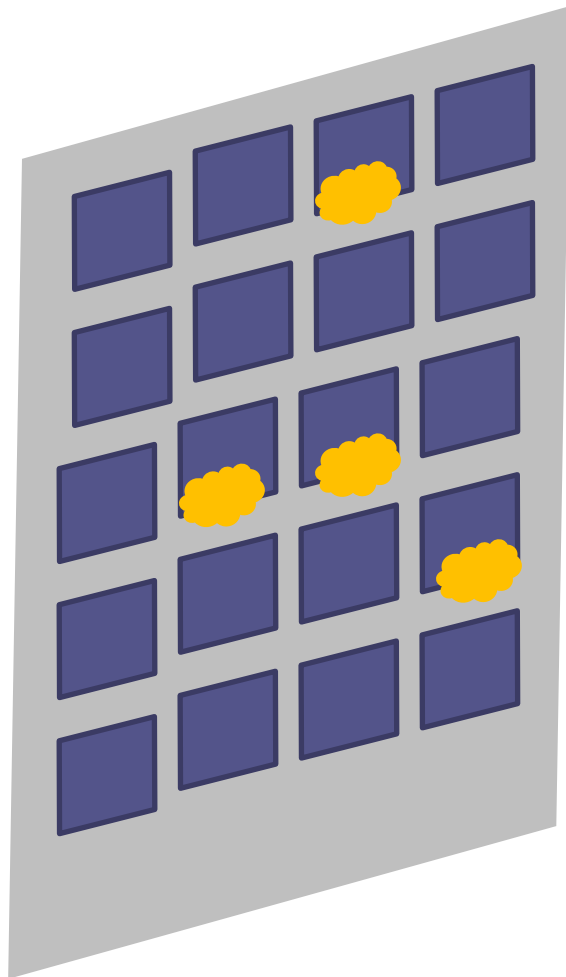
MECHANISTICKÁ VS. KOGNITIVNÍ TEORIE

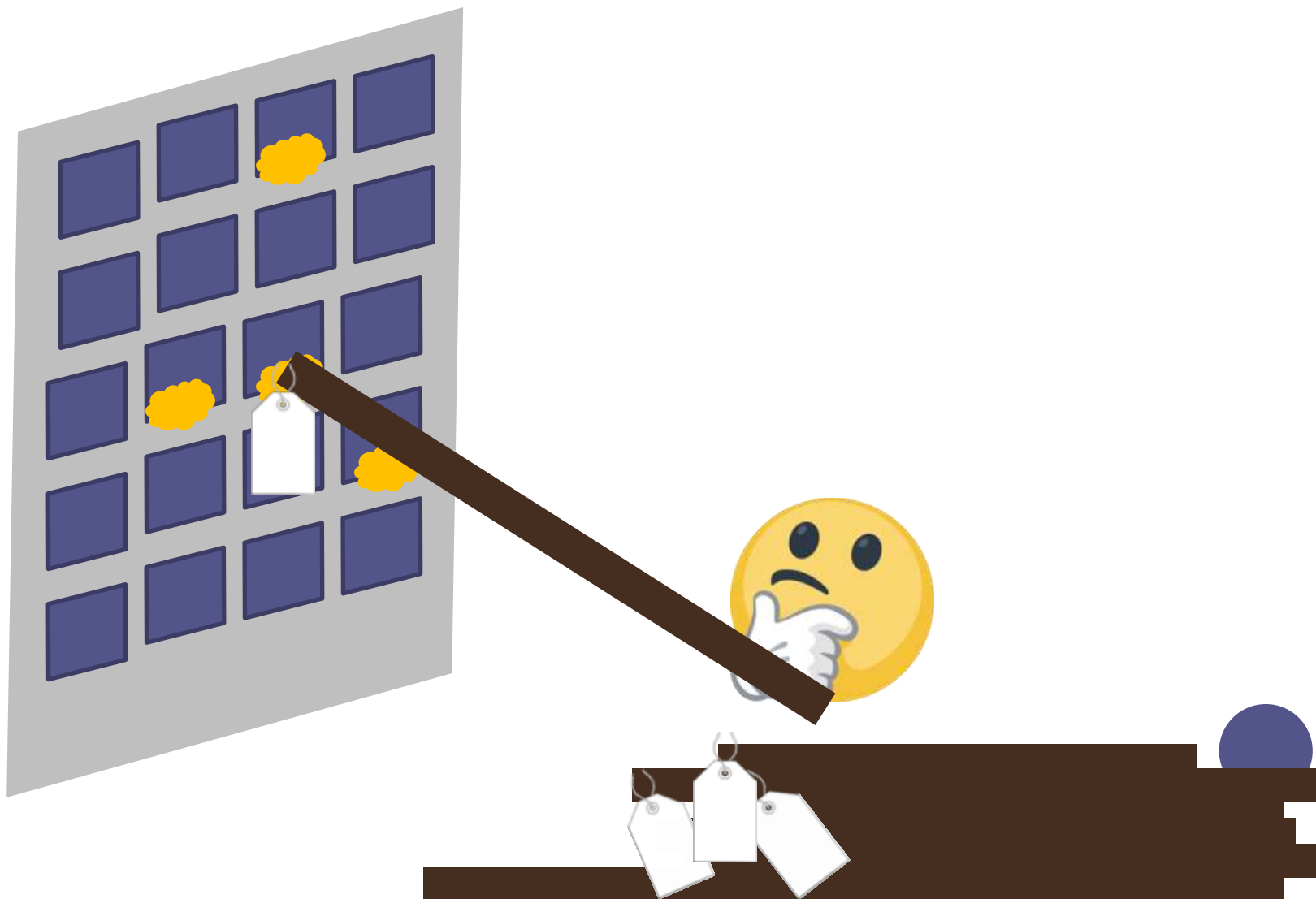
MECHANISTICKÁ VS. KOGNITIVNÍ TEORIE

MECHANISTICKÁ VS. KOGNITIVNÍ TEORIE

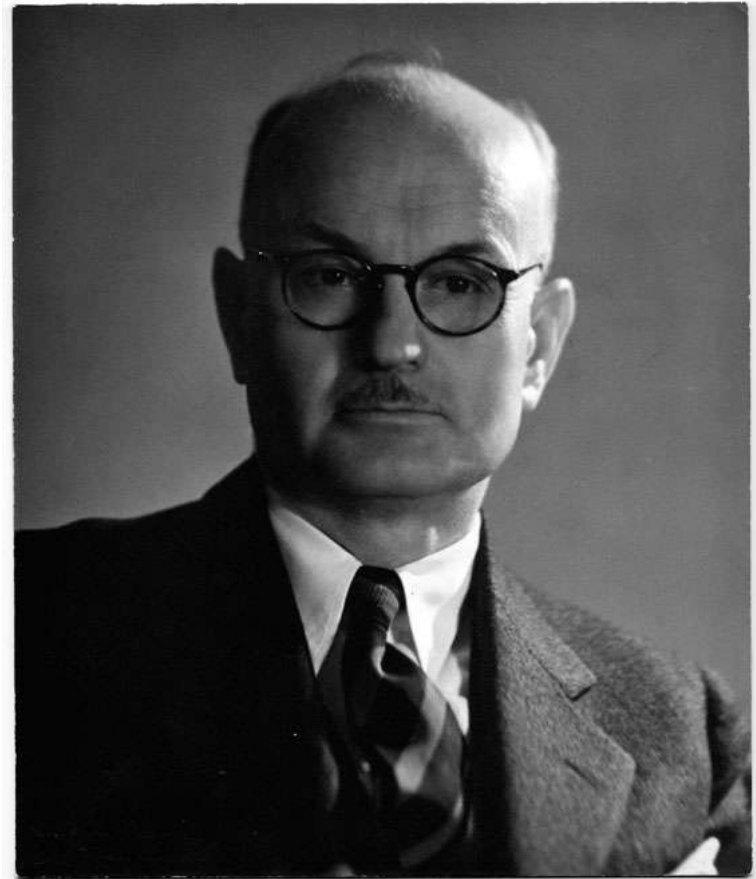

MECHANISTICKÁ VS. KOGNITIVNÍ TEORIE

„INTERVENUJÍCÍ PROMĚNNÉ“

- **kognitivní mapa** = znalosti o vztazích mezi prvky prostředí (stimuly, vodítka)
- **expektance** (*expectancy*) = očekávání, že určité chování povede k pozitivnímu výsledku
- **incentiva** = hodnota objektu v prostředí, který je schopen vyvolat motivační reakci; „očekávaná emoční reakce“ (Schmalt)

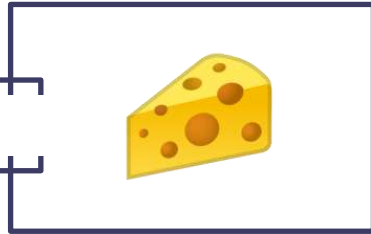
SROVNEJ:

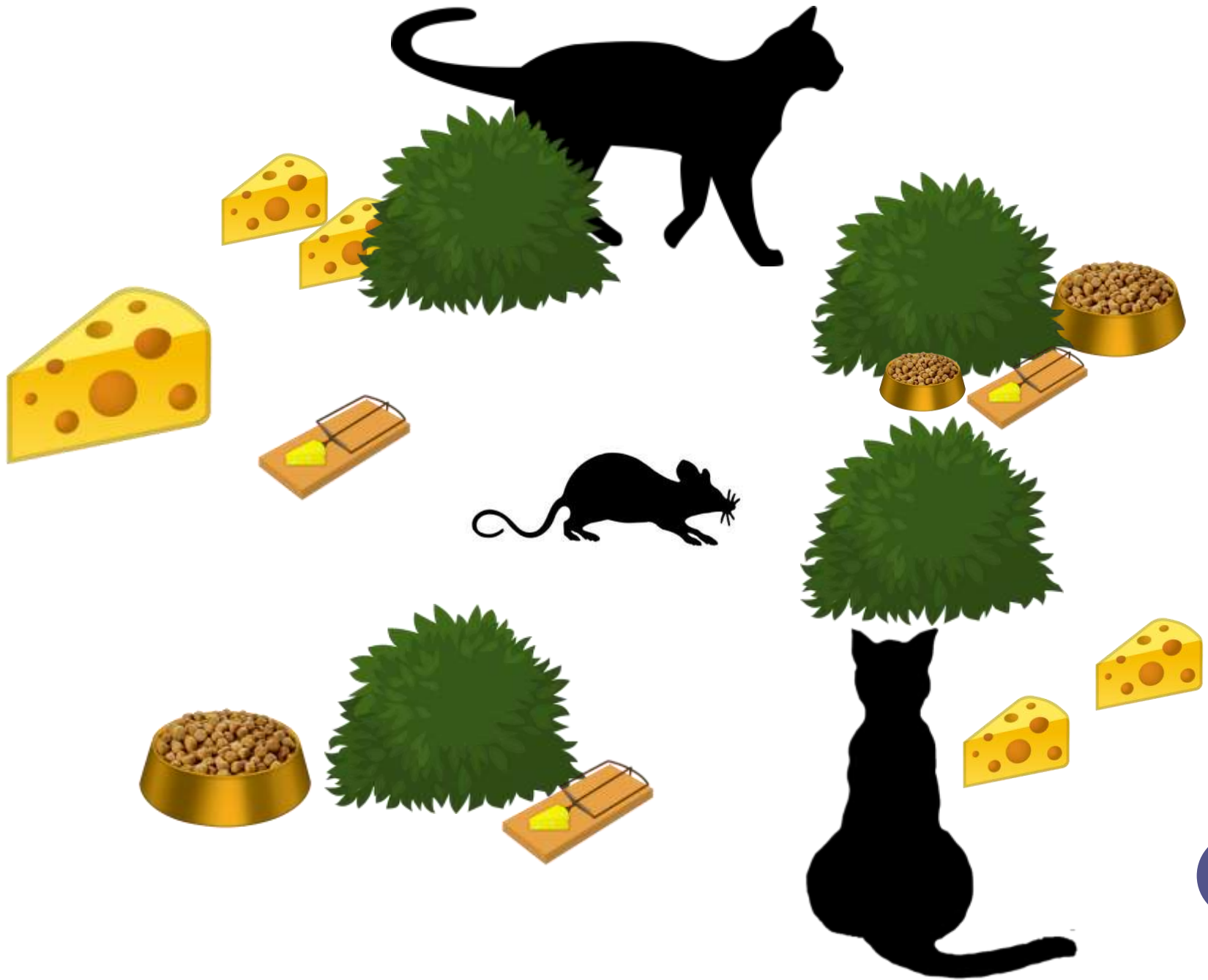
$$\mathbf{H} \times \mathbf{D} \times \mathbf{K}$$

$$\mathbf{E} \times \mathbf{V}$$

PROČ JEDNO NAHRADILO DRUHÉ?

The left side of the slide features a series of vertical stripes in various shades of gray and blue. To the right of these stripes, there are several overlapping circles of different sizes and shades of blue, creating a decorative graphic element.

„LIDŠTĚJŠÍ“ PŘÍSTUP

TEORIE POLE KURTA LEWINA

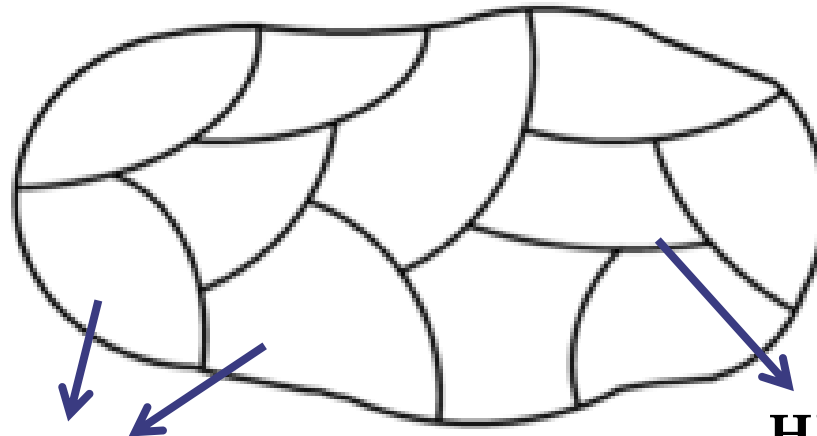

JÁ SI, UPŘÍMNĚ, MOC
NEPŘIPADÁM JAKO KRYSA
V BLUDIŠTI S JEDINOU
GRANULOU ŽRÁDLA...

$$B = f(P, E)$$

TEORIE POLE: MODEL OSOBY

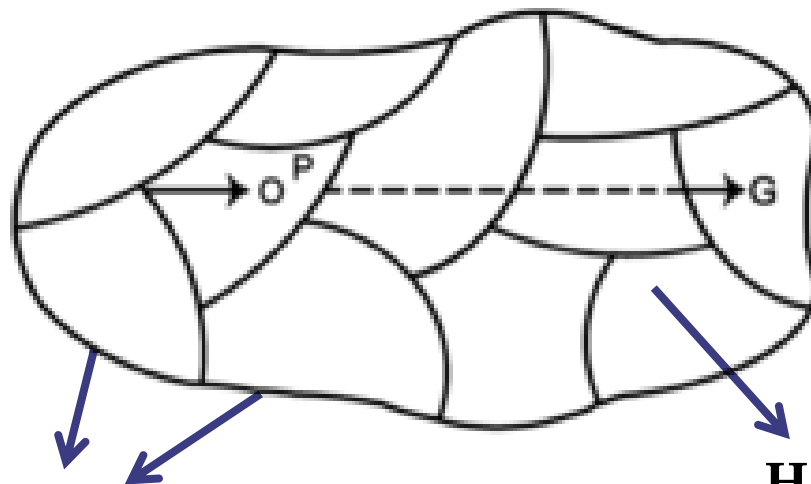
PODOBLASTI
Mohou obsahovat
tenzi
Centrální vs.
periferní

HRANICE
Liší se v
propustnosti
Spojují **přilehlé**
podoblasti

TEORIE POLE: MODEL PROSTŘEDÍ

ŽIVOTNÍ PROSTOR

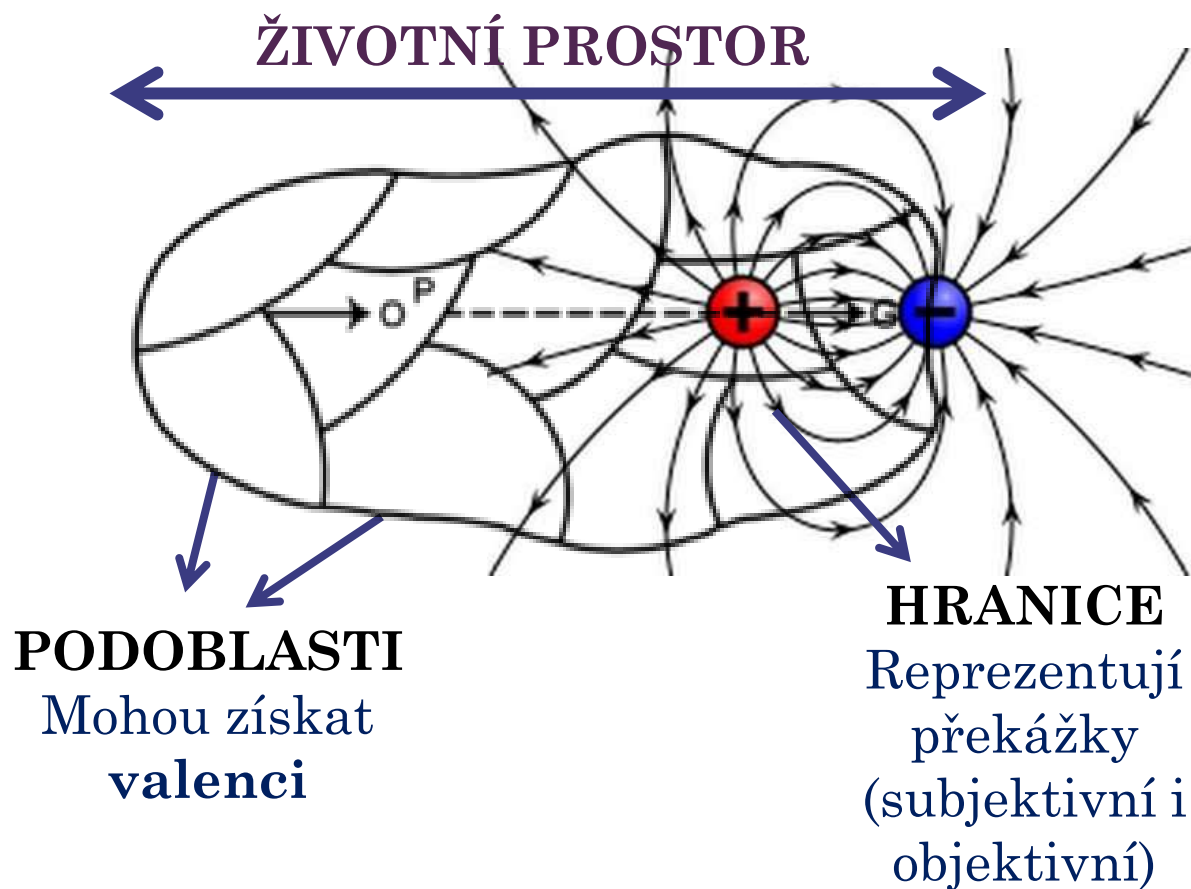
PODOBLASTI
Mohou získat
valenci

HRANICE
Reprezentují
překážky
(subjektivní i
objektivní)

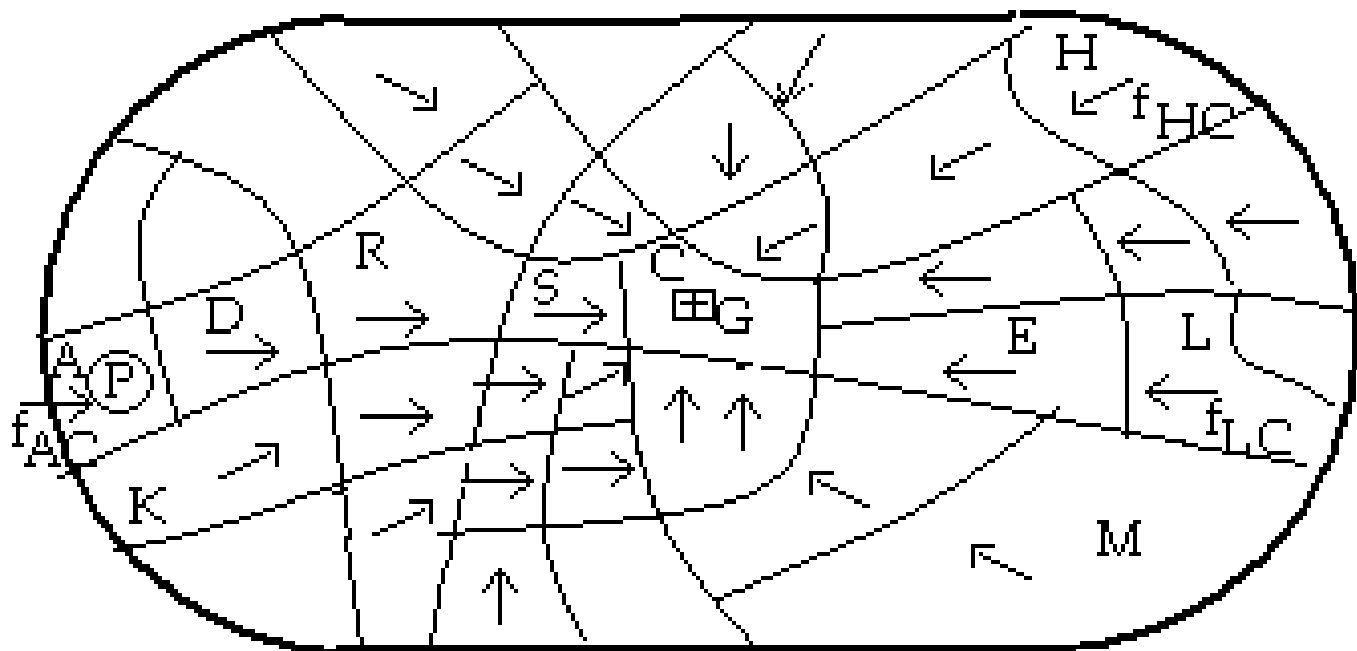
TOPOLOGICKÝ (HODOLOGICKÝ) MODEL

TEORIE POLE: MODEL PROSTŘEDÍ

TEORIE POLE: MODEL PROSTŘEDÍ

TEORIE POLE KURTA LEWINA

$$Výsledná síla = f \left(\frac{(t, G)}{e} \right)$$

Tenze

Vlastnosti cíle

Psychologická vzdálenost

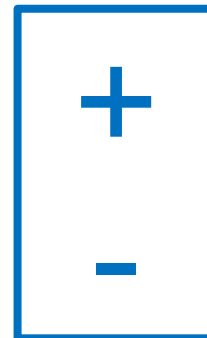
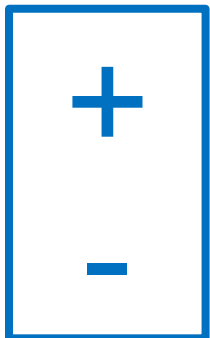
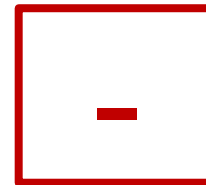
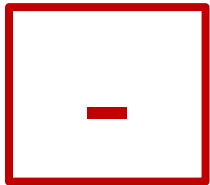
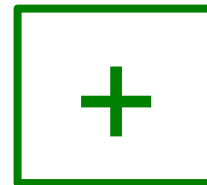

TEORIE POLE: TYPOLOGIE CHOVÁNÍ

	Pozice cíle	
	Oblast s osobou	Jiná oblast
Přiblížení	Konzumační chování	Instrumentální chování
Vyhnutí	Únikové chování	Vyhýbavé chování

LEWINŮV MODEL KONFLIKTU – KTERÝ JE NEJZAPEKLITĚJŠÍ...?

K ČEMU JE TEORIE POLE DOBRÁ?

VÝZKUM – NEDOKONČENÉ ÚKOLY

EFEKT ZEIGARNIKOVÉ (1927)

Snižuje se s:

- Časovým odstupem
- Únavou
- Emočním stresem

Marrow (1938)

Dokončení
subjektivní, nikoli
objektivní

VÝZKUM – NÁVRAT K NEDOKONČENÝM ÚKOLŮM

Ovsiakina

PODMÍNKY

- Stádium řešení úkolu
- Úkol má jasné ukončení
- Trvání přerušení
- Osobnostní proměnné (motivační)

- Klesá s psychologickou vzdáleností – proti predikcím Lewinova modelu (tenze)

The left side of the slide features a series of vertical stripes in various shades of gray and blue. To the right of these stripes, there are several blue circles of different sizes, arranged in a descending, staggered pattern. The largest circle is at the top left, with smaller circles below and to its right.

NOVÉ, LIDSKÉ MOTIVY

TEORIE VÝSLEDNÍ VALENCE

- Volba chování na základě **aspirační úrovně** = úroveň budoucího výkonu, na niž si jedinec na základě předchozí zkušenosti explicitně troufá

Co k tomu potřebuji vědět?

Je aspirační úroveň ovlivněná pouze předchozí zkušeností s výkonem?

Jaké důsledky má volba určité aspirační úrovně?

TEORIE VÝSLEDNÍ VALENCE

- Volba chování na základě **aspirační úrovně** = úroveň budoucího výkonu, na niž si jedinec na základě předchozí zkušenosti explicitně troufá
- Zážitek **úspěchu (hrdost)** a **neúspěchu (stud)**
- **POTENCE** = očekávání úspěchu na základě předchozí zkušenosti

$$\text{Síla} = (V_{a_S} \times P_{o_S}) - (V_{a_F} \times P_{o_F})$$

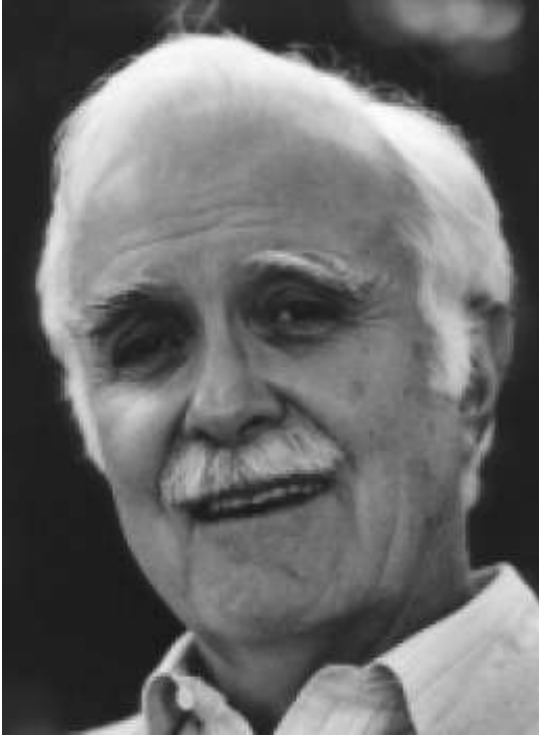
JSOU TYTO PROMĚNNÉ NEZÁVISLÉ?

$$\text{Síla} = (V_{a_S} \times P_{o_S}) - (V_{a_F} \times P_{o_F})$$

TEORIE MOTIVACE K VÝKONU

$$P_S + P_F = 1$$

$$I_S = 1 - P_S$$

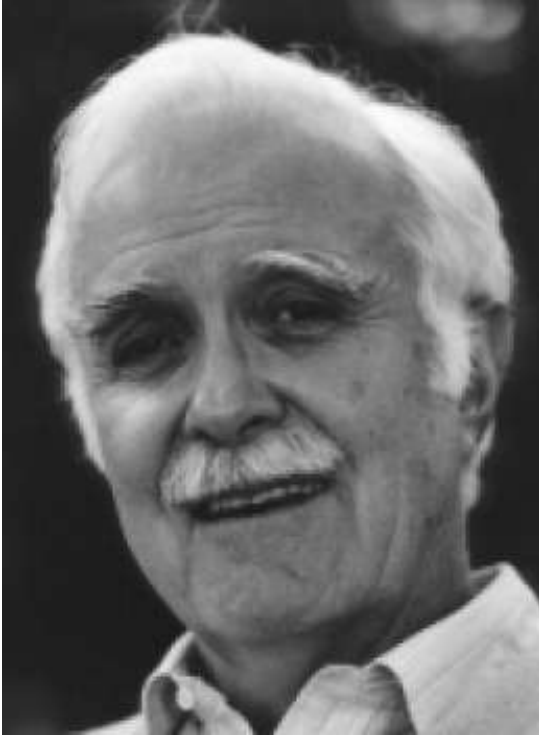
$$I_S = P_F$$

John W. Atkinson

$$T_A = (M_S \times I_S \times P_S) - (M_F \times I_F \times P_F)$$

TEORIE MOTIVACE K VÝKONU

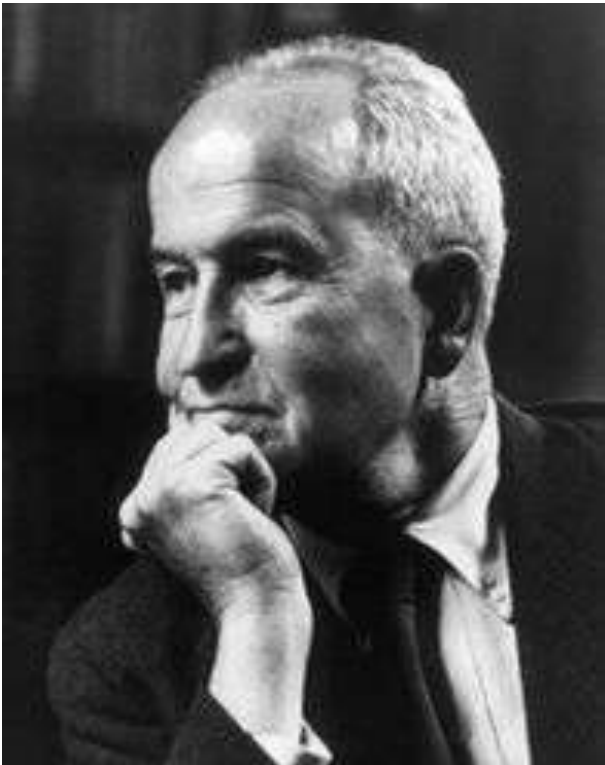
- **Naděje na úspěch**
 - **Strach ze selhání**
- = zahrnuje **osobnostní proměnné** jako potenciál k zažívání hrdosti / studu ve výkonových situacích

John W. Atkinson

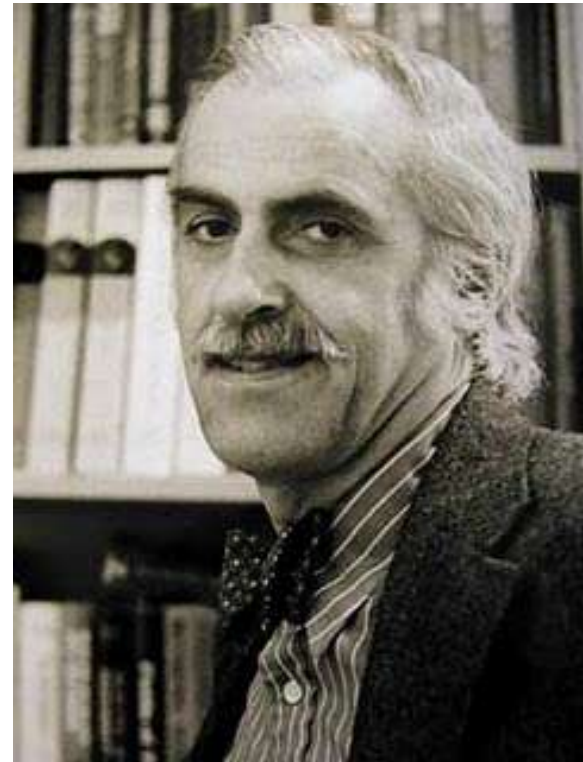
$$T_A = (M_S - M_F) \times (P_S \times (1 - P_S))$$

VÝKONOVÝ MOTIV

Henry A. Murray

David C. McClelland

VÝKONOVÝ MOTIV – NADĚJE NA ÚSPĚCH

Christiana Morgan

Tematický apercepční test

VÝKONOVÝ MOTIV – STRACH Z NEÚSPĚCHU

Dotazník testové úzkosti

1. While taking an important exam, I perspire a great deal.	T	F
2. I get to feel very panicky when I have to take a surprise exam.	T	F
3. During tests, I find myself thinking of the consequences of failing.	T	F
4. After important tests, I am frequently so tense that my stomach gets upset.	T	F
5. While taking an important exam, I find myself thinking of how much brighter the other students are than I am.	T	F
6. I freeze up on things like intelligence tests and finals.	T	F
7. If I were to take an intelligence test, I would worry a great deal before taking it.	T	F
8. During course examinations, I find myself thinking of things unrelated to the course material.	T	F
9. During course examinations, I frequently get so nervous that I forget facts that I really know.	T	F
10. If I knew I was going to take an intelligence test, I would feel confident and relaxed beforehand.	T	F
11. I usually get depressed after taking a test.	T	F
12. I have an uneasy, upset feeling before taking a final/test.	T	F
13. When taking a test, I find my emotional feelings do not interfere with my performance.	T	F
14. Getting a good grade on one test doesn't seem to increase my confidence on the second test.	T	F
15. After taking a test, I always feel I have done better than I actually did.	T	F
16. I sometimes feel my heart beating very fast during important exams.	T	F

POVEDE DOTAZNÍK A PROJEKTIVNÍ
TECHNIKA K STEJNÝM VÝSLEDKŮM...?

JAKÉ VÝKONOVÉ SITUACE (OBTÍŽNOST)
BUDE VYHLEDÁVAT ČLOVĚK S VYSOKOU
 M_S OPROTI M_F ...?

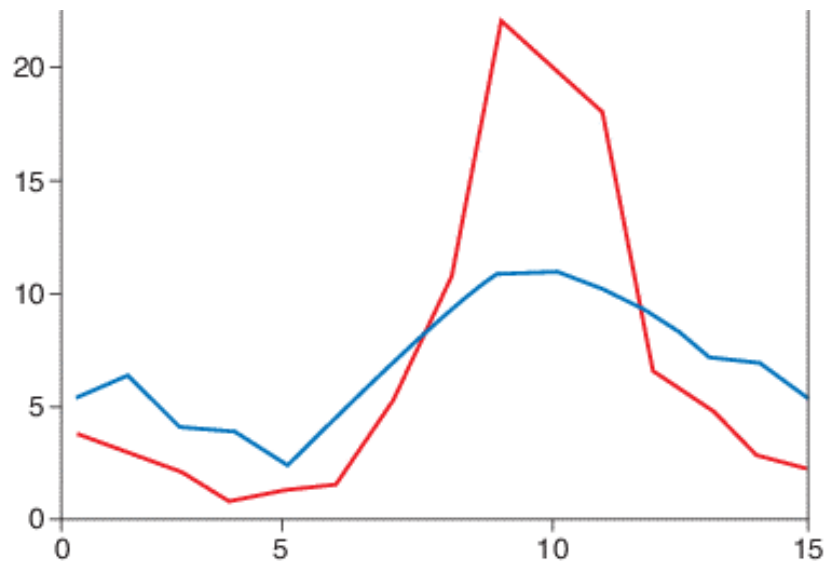
$$T_A = (M_S - M_F) \times (P_S \times (1 - P_S))$$

JAKÉ VÝKONOVÉ SITUACE (OBTÍŽNOST)
BUDE VYHLEDÁVAT ČLOVĚK S VYSOKOU
 M_S OPROTI M_F ...?

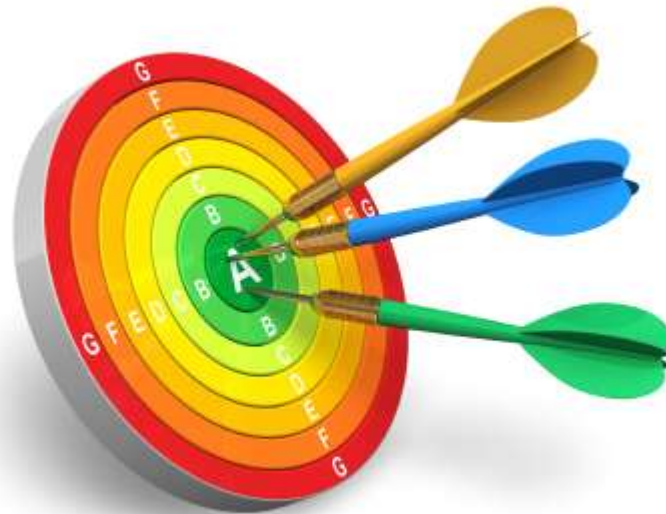
Atkinson & Litwin, 1960

BUDE CHOVÁNÍ VE VÝKONOVÉ SITUACI
OVLIVNĚNO POUZE VÝKONOVÝMI MOTIVY
A PRAVDĚPODOBNOSTÍ ÚSPĚCHU...?

JAK VŮBEC VÍM, JESTLI JSEM
USPĚL...?

- Individuální normy
- Objektivní normy
- Sociální normy

ROZVOJ V. PROVEDENÍ VÝKONU

ROZVOJ V. PROVEDENÍ VÝKONU

Carol S. Dweck

Andrew J. Elliott

VÝKONOVÉ CÍLE – MODEL 2 × 2

Jak se budou chovat...?

	<i>Mastery</i> (Zvládnutí činnosti)	<i>Performance</i> (Provedení výkonu)
Přiblížení		
Vyhnutí		

VÝKONOVÉ CÍLE – MODEL 3 × 2

Jak se budou chovat...?

	Individuální normy	Objektivní normy	Sociální normy
Přiblížení			
Vyhnutí			

LITERATURA:

KURT LEWIN A TEORIE OČEKÁVÁNÍ A HODNOTY:

Heckhausen & Heckhausen: Kap. 4, 5, 6

Weiner: Kap. 4, 5

Petri & Govern: Kap. 8

Pár českých pojmů – Madsen: *Teorie motivace*, Lewinova teorie, McClellandova teorie

**DĚKUJI ZA
POZORNOST!**

